

Beeld: Dreamstime

Samen werken aan de i-ambities van het Rijk

Hardcore techneuten interesseren voor een baan bij het Rijk en zo de juiste kennis en mensen in huis hebben voor de realisatie van haar i-ambities. Dat is de missie van het Rijks ICT Gilde. Naar beproefd recept van I-Interim Rijk, de rijksbrede pool voor programma-, project- en interimmanagers. Het Rijks ICT Gilde is één van de acties die minister Ollongren aankondigde ter versterking van het ICT-werkgeverschap.

Door Mariëlle de Groot

De Rijksverheid is volop aan het digitaliseren en heeft steeds meer ICT'ers nodig. Veel rijksambtenaren met een ICT-achtergrond gaan de aankomende jaren met pensioen. Om hen te vervangen zijn de komende jaren alleen al drie- tot vierduizend mensen nodig. Ieder jaar studeren maar vijf- à zesduizend ICT'ers aan hbo's en universiteiten af, terwijl er in 2017 in Nederland 53.000 ICT-vacatures bijkwamen. Hoog tijd dus voor een aanvalplan. In een Kamerbrief van december 2017 stelde minister Ollongren van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dat "versterking van het ICT-werkgeverschap bij het Rijk om een forse impuls vraagt". Ze kondigde een aantal concrete initiatieven aan (zie kader), waaronder het opzetten van een ICT-gilde: een flexpool van

ICT-professionals in uiteenlopende ICT-disciplines als software engineering, data engineering, cloud engineering en security.

Mo Jaber, directeur Rijks ICT Gilde bij UBR, schetst de uitdaging: "In deze krappe markt moeten we steeds meer vissen uit dezelfde vijver. We moeten dus zorgen dat die vijver slimmer en groter wordt." Eén van de speerpunten is het Rijks ICT Gilde (RIG). Een initiatief van een aantal partijen in het noorden van het land; DUO, CJIB en RdW sloegen samen met Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk de handen ineen voor een gezamenlijke flexibele schil aan hardcore ICT'ers. Om cruciale technische kennis zelf in huis te hebben, minder afhankelijk te zijn van externe partijen en meer kennis en kunde binnen het Rijk te kunnen delen. Het RIG biedt daarvoor een werkvorm, vertelt Jaber. Het maakt werken bij de Rijksverheid aantrekkelijker, is zijn overtuiging. "Het werk is dynamischer en mensen zijn breder inzetbaar; wat je bij de één geleerd hebt kun je bij de ander toepassen. We investeren daarnaast veel in opleiding en ontwikkeling; mensen blijven up-to-date."

De naam Rijks ICT Gilde is niet voor niets gekozen. "Vakmanschap staat centraal, zoals vroeger bij de ambachtelijke gildes. Denk aan de traditionele meester-gezelrelatie, al gaat het bij ons niet om senioriteit, maar om het delen van actuele technische kennis. Een soort community die samenwerkt aan de oplossingen en technologieën die nodig zijn." Het RIG is nu nog een kleine start-up, de eerste twintig technici zijn aangenomen. Aan het eind van het jaar moeten dat er veertig zijn, zegt Jaber. "Daarna beantwoorden we de vraag: hoe gaan we verder? Welke partijen willen er nog meer aansluiten?" Er is veel behoefte aan, ziet hij. "Veel partijen kloppen bij ons aan de deur."

I-opgave is immens

Het RIG is geïnspireerd op I-Interim Rijk (IIR); een rijksorganisatie met projectleiders, programmamanagers, architec-

ten en interimmanagers die helpen bij het realiseren van de i-ambities van het Rijk. Ook IIR is in 2010 opgericht om minder afhankelijk te zijn van de markt, cruciale kennis voor het Rijk te behouden, die kennis verder op te bouwen, meer aan kennisuitwisseling te doen en oplossingen beter te kunnen hergebruiken. Directeur Araaf Razab-Sekh: "Wij zijn er voor het strategische niet-structurele werk. Rode draad is de i; informatisering en ICT. De i-opgave van het Rijk is immens: van oude systemen die vervangen moeten worden, tot het aansluiten op nieuwe ontwikkelingen." De kabinetsreactie op het rapport van de Commissie Elias schreef IIR een meer strategische rol toe om de kwaliteit van grote risicovolle ICT-projecten te verhogen. Razab-Sekh licht toe wat dat inhoudt: "We werken in partnerschap binnen het Rijk; denken vroegtijdig met onze klanten mee over wat ze willen gaan doen en waarom, zodat we kunnen anticiperen." Dat het concept aanslaat, blijkt uit de vraag naar I-interimmers: die is groter dan het aanbod. Inmiddels zijn er meer dan 200 I-interimmers aan de slag.

Zowel het RIG als IIR is onderdeel van UBR. UBR positioneert zichzelf als leverancier van hoogwaardige kennis binnen het Rijk, op het gebied van (generieke) ICT, HRM en bijvoorbeeld facilitaire diensten. "UBR is onderdeel van het ministerie van BZK, we hebben daardoor aansluiting op het rijksbrede i-beleid,

Programma Versterking HR ICT Rijksdienst

Het Rijks ICT Gilde sluit aan op het Programma Versterking HR ICT Rijksdienst van de CIO Rijk. UBR voert voor dit programma een groot aantal projecten uit.

Enkele voorbeelden:

- Rijks ICT-traineeship: met dit jaar ook een data science traineeship en data science young professionalsprogramma, volgend jaar volgt cybersecurity.
- ICT-stagebureau: voor de match tussen studierend ICT-talent op zoek naar een stage en rijksorganisaties.
- Het Virtueel Matchingsteam: voor een match tussen ICT-professionals die geïnteresseerd zijn in werken bij het Rijk en rijksorganisaties die op zoek zijn naar ICT-talent.
- I-Flow: om- en bijscholing in ICT voor rijksambtenaren en andere kandidaten op universitair en hbo-niveau op ICT-gebied (bijvoorbeeld Cyber en JAVA).
- Arbeidsmarktcommunicatie: om de zichtbaarheid van het Rijk als ICT-werkgever te behouden en te vergroten en een langetermijnrelatie opbouwen met de ICT-doelgroep.
- Werving Engelstaligen.
- UBR draagt ook bij aan het project om de samenwerking tussen overheid en onderwijs op ICT-gebied groter te maken. Doelen zijn: te komen tot een hogere uitstroom van ICT gerelateerde opleidingen en het accent van de opleidingen en onderzoek significant te verschuiven richting toepassingen die relevant zijn voor de Rijks-overheid en dus ook voor de samenleving.

zoals van de CIO Rijk”, zegt Jaber. Inhoudelijk sluit het RIG goed aan bij de architecten van IIR, ziet Razab-Sekh. “Die hebben de meeste affiniteit met hard core technologie. De aansluiting zit ook in loopbaanmogelijkheden; mensen van RIG kunnen doorstromen naar IIR.” Het wordt de kunst om met die twee verschillende rollen echt synergie te creëren. Hij geeft een voorbeeld: “I-interimmers kunnen identificeren dat het Rijk veel behoefte krijgt aan AI-specialisten en die trajecten voorbereiden. RIG kan de mensen leveren om die systemen te programmeren en te implementeren.”

Bel I-Interim

Fiona Atighi, directeur ICT bij DUO. “DUO heeft de aankomende drie jaar ongeveer 200 ICT'ers nodig. Voor sommige functies is dat niet moeilijk, maar voor specialistische functies als Java-programmeurs is het ronduit lastig. We hebben verschillende werving- en selectiestrategieën nodig en zullen ook mensen moeten opleiden vanuit de schoolbanken. En we zullen altijd de markt nodig hebben bij incidentele projecten. De samenwerking met het Rijks ICT Gilde is voor ons interessant. Het wordt makkelijker mensen aan het Rijk te binden en te voorkomen dat na een project cruciale kennis verdwijnt. Als het RIG tien schaarse specialisten op Java-gebied in huis heeft, is de vijver op de moeilijkst vervulbare vacatures groter. En we voorkomen concurrentie binnen het Rijk daarop.”

Het is nog wel zoeken. “Voor onszelf: wanneer stappen we naar Rijks ICT Gilde?” Het partnerschap moet groeien. “I-Interim Rijk kennen we en we hebben goede ervaringen. Het is inmiddels vanzelfsprekend om bij een complex project met een i-component te zeggen: ‘Bel I-Interim Rijk!’ Het is de kunst de verbinding te leggen tussen vraag en aanbod. Het Rijks ICT Gilde wil bijvoorbeeld weten wat voor soort kennis wij op langere termijn nodig hebben. Wij willen weer weten wat zij ons kunnen leveren.”

Edgar Heijmans, directeur van P-Direkt is naast klant ook lid

Fiona Atighi, directeur ICT bij DUO. “DUO heeft de aankomende drie jaar ongeveer 200 ICT'ers nodig.”

Directeur I-Interim Rijk (IIR) Araaf Razab-Sekh: “De aansluiting zit ook in loopbaanmogelijkheden; mensen van RIG kunnen doorstromen naar IIR.”

Edgar Heijmans, directeur van P-Direkt en lid van de adviesraad van IIR en RIG: “Ik vind het leuk om technische start-up-achtige types bij ons te hebben en bied ze de ruimte nieuwe dingen te ontwikkelen.”

van de adviesraad van IIR en het RIG. P-Direkt zet regelmatig mensen van I-Interim in. “Voordeel is dat zij intern Rijks-overheid zijn en geen commerciële belangen hebben. Ze hebben daardoor veel meer ruimte om de opdrachtgever te challengen en een kritische gesprekspartner te zijn. Dat is een belangrijk onderscheid met de markt.” Ook lopen er drie mensen van RIG rond bij P-Direkt. Heijmans: “Ik vind het leuk om technische

met specifieke kennis die willen bijdrage aan de maatschappij en die de drive hebben om zich te ontwikkelen en de Rijks-overheid te helpen bij haar i-opgave. Bij ons werk je aan de belangrijkste informatiesystemen van Nederland.”

Bij de jongere doelgroep lukt de werving goed, ziet Jaber. “Voor het datatraineeprogramma hadden we de mensen voor het uitkiezen, alle knappe koppen wilden bij ons werken.” Omscholing (I-Flow, zie kader), inzet van 55-plussers en de werving van Engelstaligen zijn projecten om de vijver groter te maken. Razab-Sekh noemt werving- en selectie inmiddels een core business voor I-Interim Rijk; de eigen populatie wordt constant op niveau gehouden. De ontwikkeling naar een i-ecosysteem moet helpen om mensen voor het Rijk te behouden. “Een duurzame personeelsopbouw met doorgroeimogelijkheden: van stage, traineeship en I-Flow naar een rijksorganisatie, Rijks ICT Gilde en I-Interim Rijk. Zo ontstaan verschillende carrièrepaden voor de rijksbrede flexibele i-schil: in techniek, informatiemanagement of programma- en projectmanagement.”

Een slimmere vijver vraagt om continue investering in kennis en kunde. Zeker in een vak waar kennis door snelle ontwikkelingen vaak binnen een paar jaar verouderd. Overheid, onderwijs en ondernemingen moeten meer samen gaan optrekken. In het opleiden en ontwikkelen, maar ook door uitwisseling van personeel. De Triple O noemen ze dat. Jaber geeft voorbeelden: “Een gezamenlijk klasje sensortechnologie met het bedrijfsleven. Mensen van het RIG en IIR die een tijd bij het bedrijfsleven gaan werken, en andersom. Of in het onderwijs helpen bij onderzoek of een leerstoel bekleden.” Jaber is zelf actief bij de Haagse Hogeschool en bij de VU. “Ik breng kennis in, haal kennis op en houd feeling met de doelgroep studenten.” Razab-Sekh pleit ervoor verder te kijken dan Nederland: “Je moet sneller dan ooit in staat zijn informatie tot je te nemen. Als wij hier een belangrijke blockchainoplossing implementeren en dé blockchainconferentie vindt plaats in het buitenland, dan moet het Rijk daar toch ook mensen heen kunnen sturen?”

start-up-achtige types bij ons te hebben en bied ze de ruimte nieuwe dingen te ontwikkelen.”

Het Rijks ICT Gilde mag van hem onbeperkt groeien. “We kunnen niet genoeg van dit soort technische mensen binnen hebben.” Het Rijk móet samenwerken, benadrukt Heijmans. “We werken nu op wervingsgebied langs elkaar heen, zijn vaak ook elkaars concurrenten. We zouden meer overheidsbreed moeten kijken en de beste mensen zetten op de plekken die er maatschappelijk gezien het meest toe doen.”

Slimmere vijver

Volgende mensen werven in deze krappe markt is ook voor de flexpools een uitdaging, ervaart zowel Jaber als Razab-Sekh. De overheid kan niet altijd concurreren op salarissen, zeker niet bij de hogere functies. Jaber: “Wie voor het grote geld gaat, moet niet bij de overheid komen werken. Wij zoeken mensen